

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 16 april 1942 kl. 12 m.

*Utlåtande i anledning av väckt motion angående viss
ändring i lagen om försäkring för vissa yrkessjuk-
domar.*

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 115, vilken behandlats av andra lagutskottet, hava herrar *Eriksson* i Sandby och *Andersson* i Surahammar hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning rörande utvidgning av 1929 års lag om försäkring för vissa yrkessjukdomar att gälla jämväl för de arbetare inom lantbruket som genom under arbetet ådragen smitta eller infektion etc. falla offer för yrkessjukdom.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver begärt yttrande av riksförsäkringsanstalten, försäkringsrådet och medicinalstyrelsen, varjämte de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening, svenska lantarbetsgivareföreningen och svenska lantarbetareförbundet beretts tillfälle att yttra sig över motionen. Yttranden hava inkommit från nämnda myndigheter och sammanslutningar. Medicinalstyrelsen har bilagt yttrande av föreståndaren för statens bakteriologiska laboratorium professorn Carl A. Kling. Samtliga yttranden finnas såsom bilagor A—G fogade vid detta utlåtande. Utskottet får hänvisa till innehållet i bilagorna.

Lagen den 14 juni 1929 om försäkring för vissa yrkessjukdomar trädde i kraft den 1 januari 1930. Enligt denna lag gäller, att den, som jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete är försäkrad för skada till följd av sådant olycksfall, skall vara försäkrad jämväl för vissa yrkessjukdomar. Jämlikt 1 § i lagen i dess ursprungliga lydelse omfattade lagstiftningen av *smittsamma sjukdomar* endast mjältbrand. Genom lag den 26 juni 1936 infördes i lagrummet bestämmelser av innehåll, att såsom yrkessjukdom skall anses även sådan smittsam sjukdom, som omförmäles i 2 § epidemilagen eller varom förordnande utfärdats enligt 24 § samma lag, därest sjukdomen utslutande eller till övervägande del förorsakats av den försäkrades arbete samt detta består i yrkesmässigt meddelande eller utövande av sjukvård eller barnmorskevård eller utgöres av medicinsk undersökning å laboratorium, som

står under allmän tillsyn. I 9 § stadgas, att Konungen till ledning vid bedömandet, huruvida yrkessjukdom är för handen, utfärdar en förteckning, uppdragande dels de sjukdomsformer, vilka bruka framkallas genom sådan inverkan, som avses i 1 §, dels ock de slag av verksamhet, vari såväl dessa sjukdomsformer som de i samma paragraf omförmälda sjukdomar bruka framträda. Dylik förteckning har utfärdats genom kungörelse den 22 november 1929 (nr 369) med däri genom kungörelser den 7 november 1930 (nr 398), den 13 mars 1931 (nr 31), den 11 december 1936 (nr 609) och den 17 juni 1938 (nr 312) gjorda ändringar.

Förslag till lag om försäkring för vissa yrkessjukdomar framlades för 1929 års riksdag genom proposition nr 184. I fråga om lagstiftningens omfattning uttalade föredragande departementschefen, statsrådet Lübeck, bland annat, att vid bestämmandet av de sjukdomar, som skulle omfattas av lagen, borde strängt fasthållas, att denna borde avse endast sådana sjukdomar, vilkas uppkomst utan större svårighet kunde ledas tillbaka till arbetet eller därmed sammanhängande förhållanden. Med hänsyn därtill borde alla sådana åkommor utmönstras, beträffande vilka — även om de genom arbetet eller därmed förbundna omständigheter kunde främjas i sin uppkomst eller utveckling — det icke kunde antagas för visst, att de hade sin grund i själva arbetet eller vad därmed hade samband. Nödvändigt vore därför, att försäkringen begränsades till sådana yrkessjukdomar, som i regel kunde tydligt skiljas från andra åkommor.

Förslag till nyssnämnda år 1936 vidtagna lagändring framlades i proposition nr 209 för 1936 års riksdag. Till grund för förslaget — som avsåg jämväl andra ändringar i förevarande lagstiftning — låg ett av socialstyrelsen, riksförsäkringsanstalten och medicinalstyrelsen gemensamt utarbetat förslag i ämnet. I propositionen hade föredragande departementschefen, statsrådet Möller, under rubriken »Smittsamma sjukdomar hos sjukvårdspersonal» följande uttalande, vilket torde vara av visst intresse även i förevarande sammanhang.

De smittsamma sjukdomarna kunna knappast sägas tillhöra yrkessjukdomarna i egentlig mening. I vissa yrken förefinnas emellertid särskilt stora smittorisker, varför man torde kunna jämställa dessa yrken med farligt arbete, varom talas i yrkessjukdomsförsäkringslagen. Då för övrigt i denna lag redan inbegripes en smittosam sjukdom, mjältbrand, låt vara att denna till skillnad från övriga smittsamma sjukdomar i regel äger samband med vissa yrken, synes intet principiellt hinder förfinnas mot att låta försäkringen omfatta även smittsamma sjukdomar.

De farliga yrken, som här kunna ifrågakomma, äro i första hand de som avse behandling eller vård av sjuka. Härutinnan synes avseende icke böra fästas vid huruvida behandlingen eller vården från början varit föranledd av en smittsam sjukdom utan endast vid att smitta under behandlingen eller vården överföres från den sjuke. Beaktas bör i detta sammanhang att, förutom mjältbrand, även vissa andra sjukdomar, framförallt undulantfeber, kunna överföras från djur till människor. Även personer, vilka å laboratorier äro sysselsatta med medicinska undersökningar, kunna givetvis vara utsatta

för särskilt stora smittorisker. Mot ämbetsverkens förslag att bereda försäkringens förmåner åt dem som yrkesmässigt meddela eller utöva sjuk- eller barnmorskevård eller arbeta med medicinska undersökningar å laboratorier, som stå under allmän tillsyn, har jag intet att erinra.

Ämbetsverken hava vidare begränsat sitt förslag till att gälla endast sådana sjukdomar, som avses i 2 § epidemilagen. I denna paragraf omförmälda sjukdomar äro pest, kolera, smittkoppor, fläckfeber, nervfeber, paratyfus, scharlakansfeber, difteri, akut barnförlamning, smittsam hjärnfeber, rödsot och spetälska. Med stöd av 24 § epidemilagen har Kungl. Maj:t i särskilda kungörelser, nr 296/1920, nr 36/1923, nr 180/1928 och nr 595/1935, förordnat, att vad i nämnda lag är stadgat angående sådan sjukdom, som omförmäles i 2 § 1 mom. samma lag, även skall äga tillämpning å återfallsfeber, sömnsjuka, undalantfeber och Weils sjukdom. Av ämbetsverkens utlåtande framgår, att ämbetsverken ansett jämväl sådan sjukdom, som genom särskild författning likställas med de i 2 § epidemilagen omförmälda, böra under angivna förutsättningar omfattas av försäkringen. Mot upptagande i yrkessjukdomsförsäkringslagen av samtliga nu angivna sjukdomar synes ingen erinran vara att göra.

Såsom i motionen berörts voro yrkessjukdomarna och samhällets åtgärder mot dem föremål för behandling vid allmänna svenska läkarmötet i Stockholm 1938. Inledningsanförande hölls av, bland andra, professorn James Strandberg (se av trycket utgivna »Förhandlingar vid tjugandera allmänna svenska läkarmötet i Stockholm 10—11 september 1938» sid. 160 o. f.). Under diskussionen berörde överläkaren H. E. Hansson yrkessjukdomarna hos lantarbetarna; detta diskussionsinlägg, vilket i allt väsentligt återgivits i motionen, återfinnes å sid. 220—221 i nyssnämnda publikation.

Enligt 1929 års yrkessjukdomsförsäkringslag skall den, som jämlikt olycksfallsförsäkringslagen är försäkrad för skada till följd av olycksfall i arbete, anses vara försäkrad även för vissa yrkessjukdomar. Vid fastställande av försäkringens omfattning har man utgått därifrån, att lagen med hänsyn till svårigheten att diagnosticera yrkessjukdomarna måste begränsas till att avse endast sådana sjukdomar, vilkas uppkomst lätt kunna ledas tillbaka till arbetet eller de omständigheter, varunder detsamma bedrives, och vilka sjukdomar alltså kunna tydligt skiljas från sådana, vilka uppkomma av annan anledning. I anslutning till dessa riktlinjer erhöll lagen vid sin tillkomst en jämförelsevis begränsad omfattning; av smittsamma sjukdomar upptogs som yrkessjukdom endast mjältbrand. Sedermera har lagstiftningen i samband med vunna erfarenheter på området utvidgats. Sälunda hava bland annat genom lagändring år 1936 vissa andra smittsamma sjukdomar upptagits i lagen, dock endast under förutsättning att det arbete, vari sjukdomen förvärvats, består i yrkesmässigt meddelande eller utövande av sjukvård eller visst annat därmed jämfällt arbete.

I den till behandling föreliggande motionen har nu hemställts om utredning rörande utvidgning av yrkessjukdomsförsäkringslagen att omfatta jämväl vissa sjukdomar, som arbetare inom lantbruket ådraga sig genom smitta eller

Utskottet.

infektion i arbetet. Såsom exempel å dylika sjukdomar hava i motionens motivering angivits mul- och klövsjuka, ringorm och undulantfeber.

Av den i ärendet förebragta utredningen synes framgå, att vissa smittsamma sjukdomar kunna överföras från djur till människor. Detta förhållande giver anledning till antagandet, att arbetstagare vid jordbruk, som användas till djurskötsel eller eljest komma i nära beröring med djur, i sitt arbete kunna vara utsatta för speciella smittorisker.

Enligt utskottets mening är det önskvärt, om ett klarläggande kunde ske av det närmare sambandet mellan arbetet och de sjukdomar, varom här kan vara fråga. Även omfattningen av dessa smittsamma sjukdomar torde böra bliva föremål för undersökning. Utskottet vill därför — i likhet med flertalet av de i ärendet hörda myndigheterna och sammanslutningarna, däribland riks-försäkringsanstalten och medicinalstyrelsen, vilkas arbetsområden nära beröras av hithörande spörsmål — förorda, att en utredning i ämnet verkställes. Härigenom skulle säkrare hållpunkter kunna vinnas för ett bedömande av spörsmålet, om och i vilken utsträckning ifrågavarande smittsamma sjukdomar böra anses såsom yrkessjukdomar och förty inbegripas under yrkessjukdomsförsäkringslagen.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av motionen II: 115, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning av frågan, om och i vad mån sådana smittsamma sjukdomar, som kunna överföras från djur till människor, böra inbegripas under lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 16 april 1942.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman*, *Tamm*, *Löfvander*, *Olof Carlsson*, *Sten*, *Nils Elowsson*, *Beck-Friis* och *Näslund*;

från andra kammaren: fröken *Hesselgren*, herr *Hage*, fröken *Andersson*, herrar *Olovson* i Västerås, *Hallagård*, *Pettersson* i Hällbacken*, *Larsson* i Östersund och *Jansson* i Hällefors.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Bilaga A.

Till riksdagens andra lagutskott.

Kungl. Maj:t har den 6 februari 1942 anbefallt riksförsäkringsanstalten att till riksdagens andra lagutskott avgiva yttrande över en av herrar Eskil Eriksson och Bertil Andersson i andra kammaren väckt motion nr 115 angående viss ändring av lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar.

Med anledning härav får riksförsäkringsanstalten anföra följande.

Lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar omfattar av smittsamma sjukdomar, vilka *ej* äro av natur, som avses i 2 § epidemilagen eller varom förordnande utfärdats enligt 24 § samma lag, endast mjältbrandsmitta. Beträffande sjukdomar, som avses i 2 § epidemilagen eller varom förordnande utfärdats enligt 24 § samma lag, omfattar lagen varje sådan sjukdom, som uteslutande eller till övervägande del förorsakats av den försäkrades arbete, därest arbetet består i yrkesmässigt meddelande eller utövande av sjukvård, eller utgöres av medicinsk undersökning å laboratorium, som står under allmän tillsyn. I enlighet härmed har i kungörelsen om särskilda föreskrifter i anledning av lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar bland sjukdomar, som avses i lagen, upptagits bland andra undulantfeber och Weils sjukdom samt bland i lagen avsedda verksamheter även sådan verksamhet, som utövas av veterinärer och veterinärassistenter (»stjärnsystrar») samt verksamhet, som bedrivs av veterinär och annan personal å laboratorier eller dit hänförliga lokaler.

Vad angår de av motionärerna särskilt omförmälda sjukdomarna mul- och klövsjuka, ringorm och undulantfeber, som i andra fall drabba människor, förefinnas, såvitt riksförsäkringsanstalten kunnat inhämta, goda skäl för upptagande bland yrkessjukdomarna även av *mul- och klövsjuka*. *Ringorm* är en form av den ytliga trikofyti, orsakad av svamparter, som förekommer hos såväl människor som djur, framförallt våra vanliga husdjur, och kan överföras från dessa djur till människor. I övervägande antalet fall torde den ytliga trikofytin ock överföras från människa till människa. Rörande *undulantfeber*, som övergår t. ex. ladugårdsskötare, lär det vara svårt att avgöra, om infektionen är en följd av skötseln av djuren eller om sjukdomen uppkommit genom förtäring av infekterad mjölk. Enligt uppgift torde sistnämnda infektionssätt vara vanligast förekommande i vårt land. *Weils sjukdom* framkallas av en mikroorganism, varav råttor antagas vara bärare.

Bland övriga smittsamma sjukdomar, som kunna vara av betydelse för arbetare, som syssla med skötsel m. m. av djur, komma särskilt i betraktande de sjukdomar, där smittämnet överföres till människan endast genom förut skadad eller läderad hud. I dylika fall anses den under arbetet ådragna smittsamma sjukdomen i regel såsom föranledd av olycksfall och medför ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen. Till dylika sjukdomar har hänförts *kokoppor* och *erysipeloid*.

Till sjukdomar att beakta i detta sammanhang hör vidare *rots*, en i vårt land numera ytterst sällsynt sjukdom, vars smittämne överföres till människan så gott som uteslutande från rotssjuka hästar och därför företrädesvis uppträder hos personer, som komma i närmare beröring med dessa djur, såsom stalldrängar, kuskar, veterinärer o. s. v. Förutom ovan berörda av svamp orsakad ringorm kunna yrkesutövare av här ifrågavarande slag drabbas av andra former av svampsjukdomar. Den *djupa trikofytin* (*trichofytia profunda*) är sålunda oftast orsakad av sådana svamparter, som överföres från djur till människa. Till en annan grupp av svampsjukdomar hör *aktinomykos*, som anses förör-

sakad av strålsvamp. Sjukdomen torde sällan om ens någonsin överföras från djur till människa utan båda infekteras genom växter, på vilka svampens sporer förekomma. Särskilt synas sådesax och gräsagn spela roll såsom bärare av svampsporer. Bland djuren förekommer sjukdomen företrädesvis hos nötkreatur och svin. Vidare kunna nämnas vissa åkommor beroende på *överkänslighet* hos vissa människors hud. Vissa växter äga sålunda förmåga att framkalla dylik överkänslighet. Som exempel må anföras överkänslighet efter olika primulaarter, särskilt primula obconica. *Djurskabben* slutligen parasiterar på människan endast så länge som den kontinuerligt tillföres från det skabbsjuka djuret. Så snart kontakten med det sjuka djuret brytes dör djurskabben av sig själv ut hos människan. Diagnosen är oftast mycket svår även för specialisterna och sjukdomssymptomen icke lätta att skilja från andra åkommors.

Av vad ovan anförts framgår, att en del av ifrågavarande sjukdomar, vilka förekomma hos lantarbetare och andra djurskötare, även drabba andra personer, samt att det smittämne, varom är fråga, i flera fall kan överföras på sådant sätt, att svårigheter möta att kunna fastställa sjukdomen såsom yrkes-sjukdom.

För inrangerande av vissa av de ifrågavarande sjukdomarna såsom yrkes-sjukdomar synes närmare utredning vara erforderlig, och får anstalten därför tillstyrka motionärernas hemställan.

Anstalten har i ärendet rådfört sig förutom med sin överläkare med t. f. professorn i dermatologi och syfilidologi S. Hellerström och docenten i bakteriologi och epidemiologi G. Ölin.

I handläggningen av detta ärende hava deltagit, förutom undertecknade, byråcheferna Östrand och Gabrielson, byrådirektören Sidvall samt tjf. byråchefen von der Burg.

Stockholm den 13 mars 1942.

Sam Larsson.

H. v. Schulzenheim.

Bilaga B.

Till riksdagens andra lagutskott.

Genom remiss den 6 februari 1942 har Kungl. Maj:t anbefallt kungl. försäkringsrådet att till riksdagens andra lagutskott avgiva yttrande över en inom riksdagens andra kammare väckt motion, nr 115, samt att till kungl. socialdepartementet insända avskrift av yttrandet.

I motionen yrkas, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning rörande vidgad tillämplighet av lagen den 14 juni 1929 om försäkring för vissa yrkessjukdomar uti de hänseenden, som i motionen angivas.

Med anledning härav får försäkringsrådet — som under hand inhämtat, att yttrande i anledning av motionen inforrats från bland andra kungl. medicinalstyrelsen — anföra, att, därest från medicinskt sakkunnigt håll väsentliga betänkligheter icke framställas mot den utvidgning av tillämplighetsområdet för ovannämnda lag, som med motionen avses, rådet för sin del icke har något att erinra emot att den ifrågasatta utredningen kommer till stånd.

I detta ärendes handläggning hava deltagit, förutom undertecknad Landelius, samtliga försäkringsråd och representanter.

Stockholm den 27 februari 1942.

På kungl. försäkringsrådets vägnar:

Hugo Landelius.

Sven B. Nordlöf.

Bilaga C.

Till riksdagens andra lagutskott.

Genom remiss den 6 februari 1942 har Kungl. Maj:t anbefallt medicinalstyrelsen att senast den 15 mars 1942 till riksdagens andra lagutskott avgiva yttrande över motion i andra kammaren nr 115 av herrar Eriksson i Sandby och Andersson i Surahammar angående viss ändring av lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar.

Med anledning härav får medicinalstyrelsen under hänvisning till här i avskrift bifogat yttrande av föreståndaren för statens bakteriologiska laboratorium professorn Carl A. Kling tillstyrka bifall till motionärernas hemställan om utredning rörande utvidgning av 1929 års »Lag om försäkring för vissa yrkessjukdomar» att gälla jämväl för de arbetare inom lantbruket, som genom under arbetet ådragen smitta eller infektion etc. falla offer för yrkessjukdom.

Stockholm den 11 mars 1942.

*J. Axel Höjer.**Ch. Lundberg.**C. B. v. Mentzer.**Bilaga D.*

Till kungl. medicinalstyrelsen.

Med återsändandet av för utlåtande remitterad motion (296 M) angående viss ändring av lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar får jag vördsam samt anföra följande.

I motionen nr 115 i andra kammaren hemställes att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning rörande utvidgning av 1929 års »Lag om försäkring för vissa yrkessjukdomar» att gälla jämväl för de arbetare inom lantbruket, som genom under arbetet ådragen smitta eller infektion etc. falla offer för yrkessjukdom. Såsom exempel på sådan smitta eller infektion anföres i motiveringen mul- och klövsjuka, ringorm och undulantfeber.

Mul- och klövsjukans uppträdande hos människa — i och för sig en sällsynthet — synes enligt erfarenheter från den sista stora epizootien i vårt land vara begränsad till personer, som genom sitt arbete komma i mycket intim beröring med av sjukdomen angripna nötkreatur. Vägande skäl för att uppfatta denna sjukdom såsom en yrkessjukdom förefinnes alltså. Även ringorm torde ofta hava karaktär av yrkessjukdom.

Beträffande undulantfeber är ställningstagandet avgjort svårare. Denna sjukdom inrymmes redan delvis under yrkeslagen nämligen för de fall, då veterinär eller veterinärassistent under sin verksamhet drabbas av densamma. Om en ladugårdsarbetare ådrager sig undulantfeber, uppfattas detta emellertid icke såsom yrkessjukdom, vilket torde ha sin förklaring däruti, att det är mycket svårt att avgöra om ladugårdsarbetaren infekterats vid skötseln av de kastsjuka djuren eller genom förtäring av mjölk från sjuka djur. Sistnämnda infektionssätt är mycket vanligt, i vårt land den dominerande smittvägen, varigenom sjukdomen sprider sig långt utanför lantarbetarnas krets och förlorar karaktär av yrkessjukdom.

Förutom de av motionärerna diskuterade sjukdomarna synas ytterligare ett par, såsom rots och Weils sjukdom, böra upptagas till prövning i detta sammanhang. Rots kan utan tvekan betecknas som en yrkessjukdom, men saknar för närvarande betydelse i vårt land, där den sedan åtskilliga år icke förekommit.

Vad jag ovan anfört torde vara tillräckligt för att ådagalägga, att det enligt min mening finnes anledning tillstyrka motionärernas hemställan om utredning av den väckta frågan.

Stockholm den 27 februari 1942.

Carl A. Kling.

Bilaga E.

Till riksdagen andra lagutskott.

Genom skrivelse den 3 innevarande månad har utskottet berett De ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening tillfälle att avgiva yttrande över en inom riksdagens andra kammare väckt motion nr 115 av herrar Eriksson i Sandby och Andersson i Surahammar angående viss ändring i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar.

Med anledning därav får föreningen meddela, att föreningen icke har något att erinra mot en förutsättningslös utredning rörande lämpligheten av sådan av motionärerna ifrågasatt utvidgning av lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar, att denna lag skall »gälla jämväl för de arbetare inom lantbruket, som genom under arbetet ådragen smitta eller infektion etc. faller offer för yrkessjukdom».

Stockholm den 9 februari 1942.

De ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening.

A. E. Rodhe.

Trygve Lovén.

Bilaga F.

Till riksdagens andra lagutskott.

Andra lagutskottet har berett föreningen tillfälle att avgiva yttrande över en av herrar Eriksson i Sandby och Andersson i Surahammar väckt motion nr 115 i andra kammaren angående viss ändring i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar. Föreningen får med anledning härav anföra följande:

Genom upptagande i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar av de utav motionärerna uppräknade sjukdomarna och eventuellt även andra sjukdomar, som kunna drabba en lantarbetare, övervältras på lantarbetgivarna kostnaden för för vården av dylika sjukdomar. Emellertid förefaller det föreningen naturligt att ett dylikt kostnadsansvar bör bäras av arbetsgivarna endast därest det arbete, varmed arbetarna sysselsätts, omfattar behandling av sjukdomsalstrande ämnen eller eljest i sig självt är av så farlig natur, att sjukdomen bevisligen härrör av arbetet. Så är icke fallet med ladugårdsarbetet. De sjukdomar, med vilka lagen nu föreslås utökad, äro smittosjukdomar, som normalt icke förekomma i verksamheten.

I detta sammanhang bör bemärkas att, enligt motiven till gällande lag, ersättning i anledning av yrkessjukdom skall utgå endast i det fall att sjukdomen ådragits i verksamhet, där arbetarena i *allmänhet* äro utsatta för dylik sjukdomsrisk. Risken för en lantarbetare att under sitt arbete smittas av mul- och klövsjuka och övriga angivna sjukdomar, är ej någon så att säga normal risk vid ladugårdsarbete.

Beträffande de i motionen angivna sjukdomarna synes det föreningen sålunda uppenbart att det brister ifråga om de förutsättningar, som hittills gällt. Arbetsgivarna bära icke ansvaret för de förhållanden, som föranleda

sjukdomen och ej heller äro lantarbetarna i allmänhet utsatta för dylik sjukdomsrisk. Redan dessa rent principiella synpunkter utgöra enligt föreningens mening skäl för ett avstyrkande av förslaget.

En dylik inställning finner stöd även i de praktiska förhållandena. Det kan nämligen ofta vara tvistigt huruvida en arbetare, som sjuknat i exempelvis undulantfeber eller ringorm, blivit smittad i sitt arbete eller annorstädes, detta helt som smittovägarna hittills äro alltför ofullständigt utforskade. Undulantfeber drabbar ej ladugårdspersonal i högre utsträckning än mjölkkonsumenterna; ringorm kan överföras från människa till människa genom beröring; och vad beträffar mul- och klövsjuka, som för övrigt är så sällsynt på människor att man blott känner ett eller ett par fall i vårt land, vet man praktiskt taget intet om smittoöverföringen.

Slutligen kan det ur praktisk synpunkt anföras ännu ett skäl mot yrkesjukdomslagens utökande med nya sjukdomar, nämligen att de organiserade arbetarna från och med i år enligt kollektivavtalet skola vara sjukkasseförsäkrade samt att ett mycket stort antal organiserade redan ha sådan försäkring och, i den mån så ännu ej är fallet, sannolikt komma att följa de organiserades exempel. Då sålunda flertalet lantarbetare, oavsett om yrkesjukdomslagen utökas eller ej, komma i åtnjutande av sjukvård, därest de ådraga sig de angivna sjukdomarna, saknas bärande skäl för den föreslagna utökningen.

Under hänvisning härtill får föreningen yrka avslag till den framlagda motionen.

Stockholm den 14 mars 1942.

Svenska Lantarbetsgivareföreningen.

G. Sæmund.

Bilaga G.

Till andra lagutskottet.

Då Svenska lantarbetareförbundet givits tillfälle avgiva yttrande över inom riksdagens andra kammare väckt motion nr 115 av herrar Eriksson i Sandby och Andersson i Surahammar angående viss ändring i lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar, vill förbundet anför följande.

Det har ur förbundets utgångspunkter alltid framstått som en markerad orättvisa, att de av motionärerna påtalade sjukdomarna, mul- och klövsjuka, ringorm samt undulantfeber, som bevisligen överföres från djuren till arbetarna under arbetet, icke inräknats bland de yrkessjukdomar på vilka 1929 års lag om försäkring mot vissa yrkessjukdomar äger tillämpning. Förbundet vill därför starkt understryka de synpunkter som motionärerna anför och ansluter sig Svenska lantarbetareförbundet till alla delar i motionens syfte.

Stockholm den 6 mars 1942.

För Svenska lantarbetareförbundet.

G. E. Sträng.
